

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 5 від 27.03.2017 р.

Голова Приймальної комісії

В.О. Огнев'юк

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Освітній рівень: «Магістр»
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки
Освітня програма: 011.00.01 Педагогіка середньої освіти
на базі: освітнього ступеня «Бакалавр», «Спеціаліст», «Магістр»

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри теорії та історії
педагогіки

Протокол від «29» березня 2017 р. № 8

Завідувач кафедри *Л.Л. Хоружа*

Київ – 2017

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
I. Структура програми фахового випробування	4
1.1. Програма співбесіди «Загальні питання розвитку освіти в Україні» .	4
1.2. Особливості та структура тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»	4
II. Критерії та система оцінювання вступного випробування	5
2.1. Критерії оцінювання результатів співбесіди	6
2.2. Критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»	6
III. Список рекомендованої літератури для вступу	7

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Науково-педагогічне забезпечення розвитку цілісної системи неперервної педагогічної освіти в Україні передбачає наявність компетентних педагогічних кадрів. Особлива роль в їх професійній підготовці належить вищому навчальному закладу, який забезпечує підготовку відповідних кадрів за освітньою програмою «Педагогіка середньої освіти». Цільове та змістово-технологічне її наповнення передбачає формування професійної компетентності вчителя загальноосвітнього навчального закладу та здобуття кваліфікації «Вчитель (із зазначенням предмету)».

Професійна компетентність вчителя загальноосвітнього навчального закладу розглядається як інтегративне утворення, яке визначає здатність фахівця вирішувати професійні проблеми, типові професійні завдання, що виникають в реальних ситуаціях у сфері загальної середньої освіти, на основі саморозвитку професійно значущих якостей, використання наукових знань, актуалізації професійного, життєвого досвіду.

Професійна підготовка вчителя загальноосвітнього навчального закладу здійснюється згідно Закону України «Про вищу освіту» (2014 року), Наказу Київського університету імені Бориса Грінченка «Про затвердження Тимчасового положення про організацію освітнього процесу» № 60 від 27.02.2015 р., «Положення про організацію навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання» № 301 від 30.12.2009 р., відповідно профілю освітньої програми «Педагогіка середньої освіти» з урахуванням вимог до другого (магістерського) рівня вищої освіти (з терміном навчання 1 рік 4 місяці).

Зміст освітньої програми «Педагогіка середньої освіти» передбачає магістерську підготовку для фахівців непрофільних (непедагогічних) спеціальностей. Диверсифікація отриманого фаху та оволодіння майбутнім вчителем (із зазначенням предмету) загальними, фаховими, спеціальними компетентностями дозволяє: орієнтуватися у системі знань про закономірності педагогічного процесу у системі загальної середньої освіти, виховання дітей та молоді; застосовувати сучасні педагогічні технології у професійній діяльності; вільно володіти формами, методами, засобами формування особистості дитини, методикою викладання у школі обраного навчального предмета; визначати специфічні риси професійно-педагогічної діяльності вчителя школи; опанувати педагогічний менеджмент; знати особливості управління педагогічним процесом у загальноосвітньому навчальному закладі. Реалізація зазначеного залежить від рівня готовності вступника до оволодіння відповідними компетентностями. До вступного фахового випробування за освітньою магістерською програмою «Педагогіка середньої освіти» допускаються особи, які мають диплом бакалавра, спеціаліста або магістра.

Мета фахового випробування: визначити рівень готовності вступника до успішного засвоєння освітньої програми магістерської підготовки «Педагогіка середньої освіти».

Завдання фахового випробування:

1) дослідити мотиваційну готовність вступника до навчання за магістерською

програмою;

2) виявити індивідуальні, особистісні характеристики абітурієнта, необхідні для професійної підготовки за магістерською програмою;

3) з'ясувати рівень обізнаності вступника в питаннях майбутньої професійної діяльності;

4) встановити рівень інноваційного мислення щодо забезпечення якості загальної середньої освіти на сучасному етапі її розвитку.

Фахове випробування дозволяє виявити сформованість основних особистісно-професійних конструктів, що впливають на ефективне оволодіння вступником компетентностей, які є передумовою успішного виконання освітньої програми «Педагогіка середньої освіти».

Програма вступного фахового випробування складається з трьох змістових блоків:

1. Співбесіда «Загальні питання розвитку освіти в Україні».

2. Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури».

3. Випробування з обраного навчального предмета (за Додатковою програмою).

Фахове випробування до магістратури проводяться у формі, встановленій Правилами прийому до університету.

I. Структура програми фахового випробування

1.1. Програма співбесіди «Загальні питання розвитку освіти в Україні»

Індивідуальна співбесіда зі вступником, як один із змістових блоків фахового випробування в магістратуру за освітньою програмою «Педагогіка середньої освіти», дозволяє отримати додаткову інформацію щодо мотивів і поведінки претендента, визначити смислове поле особистісної та професійної готовності вступника до магістратури.

Змістова частина питань співбесіди вказує на:

- усвідомлення вступником важливої ролі, яку відіграє освіта в житті суспільства;
- розуміння основних змін, які відбулися в сучасній дитині;
- обізнаність у сучасних педагогічних знаннях та підходах;
- судження щодо стратегії й тактики розвитку нової української школи;
- очікування від навчання за освітньою програмою «Педагогіка середньої освіти».

Під час співбесіди вступнику пропонується висловити обґрунтовану точку зору щодо запропонованих питань.

Орієнтовна тематика питань співбесіди фахового випробування

1. Проаналізуйте місію сучасної загальної середньої освіти (на основі нормативно-правових документів).
2. Охарактеризуйте основні напрями демократизації та гуманізації освіти в Україні.
3. Мотивуйте, чи відповідає освітнім запитам сучасного суспільства запропонована Міністерством освіти і науки України концепція «нової української школи»?
4. Проаналізуйте причини кризи сучасної освіти та основні напрями модернізації школи в ХХІ столітті.
5. Охарактеризуйте особливості розвитку системи освіти України в умовах процесів глобалізації, світової євроінтеграції та інформатизації суспільства.
6. Висвітліть особливості розвитку сучасного учня порівняно з вашим поколінням.
7. Доведіть, що освіта, школа та вчитель, зокрема, відіграють визначальну роль у житті сучасного українського суспільства?
8. Складіть власну професійну модель сучасного українського вчителя та поміркуйте щодо місця і ролі іншомовної компетентності в ній.
9. Охарактеризуйте види авторитету вчителя.

10. Проаналізуйте систему підготовки й підвищення кваліфікації вчителя загальноосвітньої школи та оцініть її ефективність.
11. Визначте роль медіаосвіти у досягненні європейських освітніх стандартів.
12. Проаналізуйте основні положення Закону України «Про загальну середню освіту» та визначте пріоритетні напрями державної політики у цій ланці.
13. Висвітліть основні функції педагогічної етики у діяльності педагога.
14. Систематизуйте етичні вимоги до сучасного вчителя.
15. Проаналізуйте вимоги до іміджу сучасного українського вчителя (одяг, зачіска, біжутерія, парфуми, аксесуари).
16. Визначте поняття «освіта» та проаналізуйте його зміст.
17. Охарактеризуйте деякі нормативно-правові документи, що регулюють сферу освіти в Україні.
18. Висловіть своє розуміння сутності компетентісно спрямованої освіти.
19. Обґрунтуйте свою відповідь на запитання: «Чого бракує сучасній освіті?»
20. Зробіть історичний екскурс щодо життєдайності і актуальності педагогічних ідей відомих вітчизняних учених-педагогів.
21. Спростуйте або підтвердіть тезу: «Успіх модернізації сучасної освіти залежить від її інформатизації».
22. Розкрийте вплив сучасних інформаційних технологій на зміну освітньої парадигми.
23. Перелічіть основні вимоги до сучасного уроку в школі.
24. Запропонуйте методи стимулювання пізнавальної активності учнів на уроці з вашої навчальної дисципліни.
25. Здійсніть загальну характеристику педагогічного процесу як цілісної системи і явища.
26. Опишіть основні умови всебічного й гармонійного розвитку особистості дитини.
27. Визначте сутність комунікативної компетентності та її місце в структурі професійної компетентності сучасного фахівця.
28. Розкрийте основні організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії вчителя і учнів на уроці.
29. Проаналізуйте основні обов'язки та права сучасного вчителя.
30. Аргументуйте свою позицію щодо питомої ваги у педагогічному процесі мультимедійних засобів навчання та безпосереднього спілкування учнів з учителем.
31. Окресліть деякі нові орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів.
32. Розкрийте можливі шляхи збереження навчально-виховних традицій та пошуку механізмів їх трансформації у сучасному освітньому середовищі.

33. Як Ви розумієте тезу: «Сучасна школа повинна враховувати процеси, що несуть у собі інноваційні зміни».
34. Визначте поняття «освітня альтернатива» та проаналізуйте його зміст.
35. Доведіть або спростуйте необхідність упровадження моніторингу як засобу діагностичного вивчення ефективності функціонування й розвитку навчального закладу, педагогічних процесів, навчальних досягнень і результатів розвитку учнів, учителів.
36. Чи погоджуєтеся Ви з твердженням: «Навчання – це значно більше ніж просто мислення». Обґрунтуйте свою позицію.
37. Окресліть шляхи забезпечення права на освіту осіб з особливими освітніми потребами в Україні.
38. Опишіть сучасні моделі взаємодії школи та сім'ї з виховання дитини.

1.2. Особливості та структура тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»

Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» – діагностичний інструмент, що дозволяє з'ясувати рівень сформованості важливих якостей, характеристик та здатностей вступників, що визначають готовність майбутніх магістрантів до оволодіння освітньою програмою «Педагогіка середньої освіти».

Запропонований тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» відповідає основним вимогам до діагностичних методик.

Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» складається з 30 тестових запитань і 3 варіантів відповіді на кожне запитання. Серед запропонованих варіантів відповіді лише один є вірним.

Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» за своєю структурою включає дев'ять змістових блоків: мотиваційно-ціннісний, емоційний, діяльнісний, когнітивний, особистісний, лідерський, інформаційно-технологічний, соціальної адаптації, самовдосконалення.

Мотиваційно-ціннісний блок тесту визначає основні мотиви, що спонукають вступника до навчання у магістратурі, його професійно-ціннісні орієнтації тощо.

Емоційний блок допомагає виявити ставлення до навчання у магістратурі, переживання, рівень емоційної стабільності, що дозволяє відчувати рівноваженість, очікування.

Діяльнісний блок дозволяє визначити рівень умінь, здатностей до виконання завдань, передбачених магістерською програмою.

Когнітивний блок характеризує інтелектуальний рівень вступника, його ерудицію та обізнаність у загальних питаннях вищої освіти, тенденції її модернізації.

Особистісний блок дозволяє виявити індивідуальні, особистісні якості та властивості вступника, які необхідні для опанування магістерської програми.

Лідерський блок допомагає визначити рівень лідерських якостей,

організаторських схильностей вступників.

Інформаційно-технологійний блок дозволяє виявити здатність вступника до ефективної роботи з повідомленнями у всіх формах їх представлення та вміння працювати з технічними засобами, програмним забезпеченням.

Блок Соціальної адаптації дозволяє виявити адаптивні до соціуму можливості вступника, його комунікативні схильності.

Блок Самовдосконалення передбачає дослідження здатності вступника до самоосвіти, саморозвитку, самореалізації тощо.

Під час фахового випробування тест для вступників може бути представлений як у друкованому, так і у електронному варіанті.

II. Критерії та система оцінювання вступного випробування

Вступне випробування в магістратуру за освітньою програмою «Педагогіка середньої освіти» здійснюється за принципом операційної звітності та накопичувальної системи. Сумарна оцінка вступного випробування в магістратуру складається з балів, накопичених за окремими критеріями оцінювання запропонованих змістових блоків фахового випробування та є підставою для рейтингу. Максимальна можлива оцінка, відповідно до перелічених критеріїв, складає 100 балів. Загальна система рейтингових балів змістових блоків вступного випробування представлена в табл. 1. Систему рейтингових балів для різних блоків фахового випробування та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 1, 2.

Таблиця 1

Розрахунок загального рейтингового балу

№	Змістові блоки фахового випробування	Кількість рейтингових балів
1	Співбесіда	30
2	Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»	30
3	Випробування з обраного навчального предмета*	40
Загальний рейтинговий бал		100

* Професійне випробування з обраного навчального предмета та оцінка отриманих результатів проводиться відповідно Додаткової програми.

Таблиця 2

Критерії оцінювання знань вступників

Кількість балів (max – 100)	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії
90 – 100	A	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
82 – 89	B	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
75 – 81	C	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
69 – 74	D	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
60 – 68	E	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 59	FX	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

2.1. Критерії оцінювання результатів співбесіди «Згальне розуміння сучасних педагогічних проблем»

Максимальна оцінка за відповіді вступника складає 30 балів. Критерії оцінювання інтерв'ю вступників представлені в табл. 3.

Таблиця 3

Загальні критерії оцінювання результатів співбесіди зі вступниками

№	Критерії оцінювання	Оцінка (у балах)
1	Мотиви, що спонукали вступника до навчання в магістратурі, сформульовані чітко, обґрунтовано; респондент поінформований щодо сучасного стану розвитку освіти в Україні та за кордоном; глибоко проаналізовані актуальні педагогічні проблеми; чітко та обґрунтовано сформульоване власне бачення щодо їх розв'язання; описані професійні перспективи під час навчання у магістратурі	21-30
2	Причини та мотиви, які спонукали вступника до навчання у магістратурі, сформульовані нечітко, не конкретно; респондент не має цілісної картини розвитку сучасної освіти в Україні та за кордоном; часткове уявлення про актуальні проблеми сучасної педагогічної теорії і практики; власне бачення щодо їх розв'язання сформульовано нечітко та необґрунтовано; професійні перспективи під час навчання у магістратурі описані некоректно	11 – 20
3	Вступник плутається у системі мотивів, що спонукали його до навчання у магістратурі; інтерес до проблем розвитку сучасної сфери освіти відсутній; власні професійні перспективи під час навчання у магістратурі не зазначені.	1 – 10

2.3. Критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»

Максимальна оцінка за тест складає 30 балів. За кожний вірний варіант відповіді у запитанні вступник отримує 1 бал. Для визначення загальної кількості балів за тест необхідно підсумувати набрані бали за кожне запитання. Критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» представлені в табл. 4.

Таблиця 4

Загальні критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»

№	Критерії оцінювання	Оцінка (у балах)
1	Вступник вірно відповів майже на всі запитання тесту. Загальна кількість запитань, на які отримали вірні відповіді, коливається від 20 до 30.	21 – 30
2	Вступник вірно відповів лише на половину всіх запитань тесту. Загальна кількість запитань, на які отримали вірні відповіді, коливається від 10 до 19.	11 – 20
3	Вступник вірно відповів на меншу половину всіх запитань тесту. Загальна кількість запитань, на які отримали вірні відповіді, коливається від 0 до 9.	0 – 10

III. Список рекомендованої літератури для вступу

1. Державна програма «Вчитель» // Освіта України, 2002, № 27.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. - Юрінком Інтер, 2008. - 1040 с.
3. Загвязинский В.И. Методология и методы психолого-педагогического исследования : учеб. пособие для пед. вузов по спец. "Педагогика и психология" / В. И. Загвязинский, Р. Атаханов. – 2-е изд., стереотип. – М. : Академия, 2005.-208 с.
4. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. –6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
5. Закон України "Про освіту" (зі змінами 2015 року). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
6. Закон України "Про загальну середню освіту" (зі змінами 2017 року). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
7. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : Навчальний посібник / Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. / – Вінниця, ТОВ «Планер». - 2011. – 220 с.
8. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: Навч.посіб. – К.: Вікар, 2003. – 335 с.
9. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку : моногр. / В.О.Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
10. Презентація Концепції нової української школи (оновлено 03.04.2017 р.). – Режим доступу: [http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202017/04/03/newschool-presentation-new-30-03-2017-\(2\).pdf](http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202017/04/03/newschool-presentation-new-30-03-2017-(2).pdf)
11. Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/926/2010>
12. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
13. Стратегія реформування освіти в Україні. Рекомендації з освітньої політики. – К.: К. І. С., 2003. – 296 с.
14. Феномен інновацій : освіта, суспільство, культура : Монографія / за ред. В.Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.
15. Хоружа Л. Л. У пошуках нової моделі педагогічної освіти / Л. Л. Хоружа // Вища школа. – 2009. – № 11. – С. 23 – 31.